

**CERTIFICAT DE NIVELL SUPERIOR
DE CATALÀ (D)**

1. Dictat

Explicació prèvia: En aquest fragment es descriu la bellesa del paisatge de la vall on ha nascut Mariangela i hi ha un diàleg entre el narrador i Mariangela sobre aquesta vall i el fred que hi fa.

Després del munt d'hores de tren, la panoràmica de la vall espurnejada per les arbredes rovellades, els camps de blat, els prats que conservaven encara el verd lleugerament daurat de la tardor, els cims recoberts de blanor nevada, tot plegat li produïa com una mena de treva física que agraïa. Mariangela no l'havia pas enganyat: la seva vall era d'una bellesa tendra i agresta alhora, que conformava un caràcter intraduïble. Molt probablement el caràcter de Mariangela era influït decisivament per la fesomia de la vall on havia nascut.

— T'agradarà el meu pare. És un home que només ha sortit d'aquesta vall per arribar-se a Torí, i que gairebé no sap llegir ni escriure, però mai no diu bestieses. I, sobretot, no les fa.

— El fred era viu, d'esgarrapada seca. Mariangela havia dit:

— A la meva vall, quan fa fred, fa goig de caminar i caminar amb el cap enlaire i el nas ben obert.

— Amb el cap enlaire? —va fer ell.

— Sí, perquè així copses més bé la barreja de perfums que arrossega l'aire.

Robert Saladrigas, *Aquell gust agre de l'estel*

2. Feu un resum de 10 línies aproximadament del contingut d'aquest text. Escriviu-lo a la pàgina següent.

La sinceritat

Volia fer un elogi de la sinceritat, i en canvi veig a venir que no em sortirà gens apassionat. I això, tot i considerar que la hipocresia i la mentida són detestables. Però és que la sinceritat, sense cap prevenció ni disciplina, pot ser tan nefasta com els mateixos vicis que li són contraris. Des d'una perspectiva freda —si es vol, sociològica—, la persona sincera és la que es creu la seva pròpia propaganda. És a dir, que la *veritat* de la sinceritat és simplement subjectiva, però sense cap garantia de ser una veritat sòlida. La sinceritat pot ser ingènua, il·lusa, irresponsable i, en definitiva, es pot construir només a base d'autoengany.

També hi ha casos dubtosos en què s'aparenta sinceritat però que no se sap si, en el fons, n'hi ha. Les declaracions estiuenques dels polítics que omplen les pàgines d'una premsa escassa de notícies, per exemple, serien un cas d'aquests poc clars. A favor del supòsit de sinceritat tenen que són fetes des del lloc d'estiueig i amb un vestir i unes actituds informals, que conviden a creure que el relaxament ambiental ha facilitat la confiança sincera. I com que el periodista, per lleialtat, mai no dirà què és el que no ha volgut respondre el polític, o què ha dit *off the record*, tot pot tenir l'aparença d'un gest espontani i sincer. Però, un polític *es creu* allò que diu o més aviat calcula quan i on ha de dir què segons els seus interessos? I és condemnable que faci aquest càlcul? En general, la sinceritat ha de ser forçosament impulsiva i candorosa?

La sinceritat, per a ser virtuosa, necessita caminar amb dues crosses: l'autocrítica, que l'aparta de la ingenuïtat, i la reflexivitat, que l'allunya de l'espontaneisme estupiditzant. La sinceritat a seques, en canvi, és banal i insulsa.

Salvador Cardús i Ros (text adaptat)

Àrea 2. Expressió escrita

1. **Escriviu una carta a la Direcció General de la Joventut per demanar informació a fi d'instal·lar en un camp de treball un grup de joves estrangers. Expliqueu per què creieu que aquesta iniciativa és positiva i quines són les característiques del grup (nacionalitat, edat, formació, interessos culturals, etc.).**

Escriviu la carta, d'unes 200 paraules aproximadament, a les pàgines 11 i 12 (espai per a la carta).

1. Ompliu els buits amb la grafia o les grafies corresponents.

La vella no es mou fins que la fre___a de les passes, més enllà de la cantonada, s'apaga darrere un cop de porta. Hi ha carrers estrets i cost___ruts, empedrats, amb un r___gueró al mig per on dorm, p___dent i mort, un fil de suc de f___mers i aigua p___drida de pluja. Hi ha cases que s'al___en solitàries, només aco___oiades per les pare___s de l'era i la carca___a dels pallers amb t___ulat de fusta asclada per la serena i el sol, escampades pel pendent escalabrós, a tocar d'una penya, o bé vora un hort sense partió, o en un tro___ de terra aplanada i ___xorca, on, de dia, hi ___orden els gossos i, al capvespre, hi planegen els rat-penats. Ara, la vella, avança ràpida, quasi lleugera, fent la costa entre her___ots, esbar___ers, penys i cardigasses.

Josep Albanell, *Ventada de morts*

2. Poseu els signes [ʒ], [f], [dʒ] o [tʃ], segons convingui, sota de les grafies que els representen. Tingueu en compte els fenòmens de fonètica sintàctica considerant que els signes de puntuació marquen les úniques pauses existents.

La ingestió d'alcohol provoca mareig, produeix trastorns al fetge, redueix la capacitat de raonar i deixa seqüeles en l'organisme. A aquests efectes només cal afegir el desig de córrer que desperta en la persona que condueix un cotxe.

3. Ompliu les caselles buides completant la flexió de nombre dels substantius que trobareu a continuació. Tingueu en compte que, en el cas del plural, heu de donar, quan escaigui, les dues formes possibles.

	SINGULAR	PLURAL
ex.:	text	<i>textos/texts</i>
	robí	_____
	risc	_____
	_____	tipus
	encís	_____
	cost	_____
	_____	dosis
	passadís	_____
	annex	_____

Àrea 3. Coneixements pràctics i teòrics del sistema lingüístic

4. Ompliu els buits de les frases següents amb la forma verbal que calgui. Tingueu en compte la persona i el verb que us indiquem entre parèntesis.

- 01 No _____ (asseure's, vosaltres) a terra, _____ (asseure's, vosaltres) al banc.
- 02 No vull que _____ (resoldre, vosaltres) els problemes d'aquesta manera.
- 03 Ateses les circumstàncies, fóra bo que no _____ (donar, vosaltres) importància als detalls intrascendents i que en _____ (saber, vosaltres) valorar les qüestions decisives.
- 04 Ens agradaria que tots _____ (estar, nosaltres) convençuts que aquesta operació serà un èxit.
- 05 _____ (treure, vosaltres) els llibres de l'armari i poseu-los sobre la taula.

5. Ompliu, si cal, els buits del text següent amb les preposicions adients. Si no cal, indiqueu-ho amb el signe ø.

La seva missió, si vol col·laborar _____ la solució d'aquest problema, consisteix _____ convèncer _____ la seva directora _____ que expliqui al president el que ha passat abans _____ que no ho faci algú altre. Cal que vagi _____ compte quan parli d'alguns aspectes que puguin comprometre _____ la nostra empresa i que insisteixi _____ demanar el seu suport.

6. Feu l'anàlisi sintàctica de l'oració següent.

(Qualsevol tipus d'anàlisi és vàlid sempre que deixi clares la funció sintàctica dels diferents sintagmes i les relacions que tenen entre si.)

Va demostrar que coneixia el projecte, tot i que mai no n'havia parlat.

7. Ompliu els buits amb TOTES les formes de relatiu correctes, acompanyades, si cal, de preposició.

Ex.: **La casa** de què/de la qual **parlo** és nova.

- 01 M'ha explicat els motius _____ ha decidit canviar de feina.
- 02 El meu nebot, _____ vas saludar el dia del nostre aniversari, ha guanyat una càtedra.
- 03 Les institucions _____ confien encara no els han respost.
- 04 La mare, aquest estiu, haurà de treballar, _____ condiona les nostres vacances.
- 05 Els arguments _____ va intentar defensar la seva tesi eren poc convincents.
- 06 Els errors _____ tant es lamenten no són gaire greus.

8. **Escriu el substantiu i un verb derivats directament de cadascun dels adjectius següents.**

ADJECTIU	SUBSTANTIU	VERB
Ex.: tebi	<i>tebior</i>	<i>entebeir</i>
pàl·lid:	_____	_____
murri:	_____	_____
sord:	_____	_____
vacu:	_____	_____
guerxo:	_____	_____
tènue:	_____	_____
clar:	_____	_____

9. **Escriu un mot o una locució que siguin, dins del text, sinònims de cadascun dels mots subratllats.**

No aconseguia encaixar l'estremidora notícia en el teixim d'un dia aparentment anodí en què l'objectiu primordial de Torrelloba semblava el de sempre: consumir les hores, arribar al capvespre, endinsar-se en el silenci de la nit i nuar-la, a trenc d'alba, amb una jornada similar a l'anterior. El Dalmau escrutava en va les fesomies dels vianants, buscant-hi l'ombra de la paraula: ni el botiguer que emparellava caixes de verdura a banda i banda de la porta de la tenda, ni el carter aclaparat per una voluminosa cartera atapeïda de correu, ni el capellà boterut a punt d'entaular-se per esmorzar darrere el finestral d'un cafè, ni el grup d'obriers xumant aiguardent en un quiosc de begudes, ni el saltataulells que escombrava la vorera d'un magatzem de teixits, pareixien afectats per aquell mot de només dues síl·labes, *guerra*, que contenia la gamma completa de l'horror. Si havia de dir la veritat, ni el Ferran en semblava trasbalsat. El cosí li havia fet cinc cèntims dels esdeveniments d'Àfrica sense cap emoció especial, per bé que el vestíbul de la comandància potser no era el lloc adient per esplaiar-se o amollar comentaris comprometedors.

Jesús Moncada, *La galeria de les estàtues*

encaixar: _____
 anodí: _____
 endinsar-se: _____
 escrutava: _____
 boterut: _____
 trasbalsat: _____
 adient: _____
 amollar: _____

Àrea 4. Coneixements del marc sociolingüístic i històric de la llengua

1. A continuació teniu un fragment de *Lo somni* en què Bernat Metge escolta el que li diu Orfeu. Expliqueu en quatre o cinc línies per què Orfeu pren la paraula i quin és el contingut essencial de la seva explicació.

Llibre terç

E un poc estat, Orfeu, fort graciosament, ab bon gest e alegre cara, començà dir ço que es segueix:

— Entre els volents usar de curialitat és costum que los jóvens parlen primerament, e los antics, suplint los defalliments d'aquells, concloen. E per tal, si començaré a parlar, no em sia imputat a ultra cuidament, car solament ho faré per satisfer a l'honor de mon companyó.

Apol·ló fo pare meu, e Cal·liope ma mare, e nasquí en lo regne de Tràcia. La major part del temps de ma vida despenguí en Retòrica e Música. Muller haguí fort bella, apellada Eurícides, la qual era a mi pus cara que la vida. Per sa desventura, anant-se deportar prop la riba d'un riu, fou de libidinosa amor requesta per Aristeu, pastor; e com ella, fugint a aquell per un prat, fos morduda e verinada en lo taló per una serp aquí amagada, encontinent morí e devallà en infern.

Sabuda per mi la sua dolorosa mort, devallé a les portes d'aquell, e sonant la rota, la qual a mi havia donada Mercuri, fui tan graciós a Cèrbero, porter d'infern, que les dites portes me foren tantost obertes.

2. Traslladeu les formes subratllades del text anterior a la varietat estàndard actual.

fort graciosament: _____

despenguí: _____

Muller haguí: _____

apellada: _____

pus cara: _____

morduda: _____

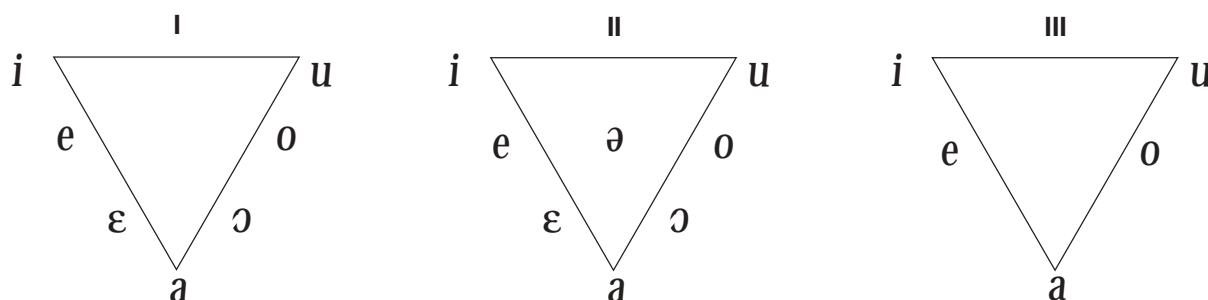
encontinent: _____

tantost: _____

3. Tenint en compte que sovint el concepte *dialecte* és connotat negativament respecte al concepte *llengua*, expliqueu quins són els factors que hi contribueixen i doneu arguments a favor de l'equiparació dels dos conceptes. (Apliqueu el mot *dialecte*, en aquest cas, exclusivament, a varietat geogràfica.)

Escriviu la resposta en 10 línies, aproximadament.

4. Aquests són els tres inventaris del sistema vocàlic tònic que presenta el català.

Indiqueu amb I, II o III quin és el que correspon a cada una de les varietats geogràfiques.

Rossellonès: _____

Central: _____

Baleàric: _____

Alguerès: _____

Nord-occidental: _____

Valencià: _____

OPCIÓ A: “La situació de la dona en la societat actual”**1. Llegiu aquest text en veu alta.**

Les tabaqueres intensifiquen la publicitat en el mercat femení

Les indústries tabaqueres d'Europa potencien la publicitat de tabac, directa o indirecta, adreçada a les dones com a actual grup consumidor amb tendència creixent. Aquesta és una de les primeres conclusions que es pot extreure d'un estudi fet a 13 països europeus sobre la publicitat del tabac a les revistes femenines. Les conclusions coincideixen amb la dada objectiva que cada dia hi ha més dones a l'Estat espanyol que fumen.

L'estudi, que a l'Estat ha estat fet per CATS, Coordinadora per a l'Anàlisi sobre el Tabaquisme i la Salut, serà distribuït a Catalunya pel departament de Benestar Social, que n'ha fet la traducció. Segons aquest estudi, les revistes de l'Estat espanyol adreçades a la població femenina no tenen cap mena de prejudici per acceptar publicitat de tabac. Només una de les 18 revistes estudiades no n'accepta, i la resta argumenta els avantatges econòmics que aquesta publicitat els ha reportat. Però segons va informar Carme Muriano, membre de CATS, “les dades econòmiques aportades per les revistes no concorden, ja que la que ingressa més diners per aquest concepte només arriba a un 5%. Segons Muriano, un 61% dels responsables d'aquestes revistes no van donar dades sobre els ingressos d'aquesta publicitat.

El que sí queda clar en aquest estudi és que la majoria d'aquestes revistes, un 73%, no tenen una política definida sobre la publicitat del tabac i un 78% tampoc no tenen una línia editorial definida sobre si incloure-hi o no gent fumant en la informació gràfica. El cas és que això comporta que el 89% de les revistes incloguin imatge gràfica de gent fumant i això converteix l'Estat espanyol en el país europeu on menys es restringeix aquest tipus de fotografies. A més, segons va destacar Jaume Roig, vicepresident de CATS, aquesta publicitat indirecta del tabac es presenta a través d'imatges sensuais i associades a l'èxit.

Avui

2. **Imagineu-vos que assistiu a una taula rodona on es debat el tema “La situació de la dona en la societat actual”.**

Aquestes són algunes de les opinions que els convidats han exposat en el debat:

Actualment crec que a la nostra societat les dones ja tenen les mateixes oportunitats de treballar que els homes. Els casos de discriminació per raó del sexe són excepcionals.

Tot i que la situació de la dona en la societat actual és molt millor que no pas abans, encara queda molt per fer i per reivindicar en el món del treball, l'educació, etc., i tant ho han de fer els homes com les mateixes dones.

És lògic que hi hagi diferències en tots els àmbits de la nostra societat entre l'home i la dona: sempre n'hi ha hagut i sempre n'hi haurà. Ara bé, hi ha diferències injustes i d'altres d'inevitables, que no tenen res a veure amb la discriminació.

Un cop acabades les intervencions dels participants al debat s'obre el torn de preguntes de l'auditori. Des del públic, exposeu el vostre parer sobre el tema. L'examinador farà de moderador del debat i hi introduirà la vostra intervenció. Recordeu que la vostra intervenció és, sobretot, un monòleg (2 minuts aproximadament).

(Feu-vos-en un guió al full següent.)

OPCIÓ B: “La informàtica: avantatges i inconvenients”**1. Llegiu aquest text en veu alta.**

No m'enfado mai amb l'ordinador

L'Ignasi ha complert recentment 11 anys i no és d'aquells nens gaire xerraires ni comunicatius. Les ulleres que porta des de petit li donen un cert aire de seriositat i de bon minyó. I, de fet, ho és, perquè no és dels que ha fet moltes trencadisses en la seva vida. És fill únic i sap com entretenir-se sol. Està avesat a la solitud, a les llargues absències d'un pare i una mare molt atafegats.

El seu entreteniment favorit, per no dir l'únic, és l'ordinador. S'hi passa hores i més hores al davant. A la nit no té pressa d'anar a dormir, perquè vol seguir experimentant el plaer dels jocs amb aquest mateix aparell. La seva mare està preocupada amb aquesta obsessió, perquè en el darrer curs el nen ha suspès moltes assignatures i ha mostrat molt poc entusiasme per l'escola. Li fa mandra d'anar-hi. No hi acaba d'encaixar com ell voldria.

Aquests petits jocs electrònics —meravellosos, fascinants i seductors— omplen la seva vida. “Amb l'ordinador —diu l'infant— no m'enfado mai.” Els jocs electrònics, malgrat el seu aspecte intel·lectual i tècnic, exerceixen una influència molt perniciosa perquè aïllen uns nens que han de combinar el treball intel·lectual amb els jocs de tota la vida.

Aquest nen, en edat de relacionar-se i de conviure, ha perdut l'interès per la descoberta dels altres. Desconeix el valor que té fer volar la imaginació en la vida, el valor de la paraula i la bellesa d'un munt de coses que són a l'abast de la mà. Enfoca la seva existència des d'una perspectiva unidimensional.

Possiblement la família d'aquest nen té una responsabilitat important en la situació que actualment viu. Potser de petit va estar mancat d'aquell contacte necessari per fer-lo sentir feliç i percebre la importància de la relació amb l'altre. Potser si hagués estat educat d'una altra manera avui diria: “Amb el meu amic no m'enfado mai”.

El 9 Nou

2. **Imagineu-vos que assistiu a una taula rodona on es debat el tema “La informàtica: avantatges i inconvenients”.**

Aquestes són algunes de les opinions que els convidats han exposat en el debat:

Les noves tecnologies són un fet normal i corrent a la nostra societat, i l'única cosa que podem fer és acceptar-ho, intentar adaptar-nos-hi, i fer-ne un bon ús.

L'electrònica i la informàtica representen avenços molt importants, sobretot en el món del treball, però des del punt de vista de les relacions humanes comporten un perill: l'aïllament de les persones i la deshumanització de la societat.

La informàtica ha solucionat molts problemes, però també n'ha creat d'altres. Per exemple, treballar massa hores amb ordinadors pot provocar pèrdua de visió, trastorns psicològics, estrès, etc.

Un cop acabades les intervencions dels participants al debat s'obre el torn de preguntes de l'auditori. Des del públic, exposeu el vostre parer sobre el tema. L'examinador farà de moderador del debat i hi introduirà la vostra intervenció. Recordeu que la vostra intervenció és, sobretot, un monòleg (2 minuts aproximadament).

(Feu-vos-en un guió al full següent.)

